

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 64/25

Luksemburgā, 2025. gada 5. jūnijā

Ģenerāladvokāta secinājumi lietā C-769/22 | Komisija/Ungārija (Eiropas Savienības vērtības)

Eiropas Savienības vērtības: ģenerāladvokāte Čapeta uzskata, ka, aizlieguma vai ierobežodama piekļuve "LGBTI saturam", Ungārija ir pārkāpusi Savienības tiesības

Viņa Tiesai ierosina arī konstatēt, ka ir noticis patstāvīgs LES 2. panta, kurā izklāstītas Eiropas Savienības pamatvērtības, pārkāpums

Ar 2021. gada Likumu Nr. LXXIX par stingrākiem pasākumiem pret pedofilijas noziegumu izdarītājiem un par grozījumiem vairākos likumos bērnu aizsardzībai Ungārija dažādos valsts tiesību aktos veica virkni grozījumu (turpmāk tekstā – "grozījumi"). Daži no šiem grozījumiem, kuri, kā apgalvo Ungārija, pieņemti ar mērķi aizsargāt nepilngadīgos, faktiski aizliedz vai ierobežo piekļuvi saturam, kas ataino vai popularizē "dzimumidentitātes neatbilstību dzimumam, kurš cilvēkam piešķirts piedzimstot, dzimuma maiņu vai homoseksualitāti" (turpmāk tekstā – "LGBTI saturs"). Par šiem grozījumiem Komisija Tiesā cēla pārkāpuma prasību pret Ungāriju. Tā lūdza Tiesu atzīt, ka Ungārija Savienības tiesības ir pārkāpusi trīs dažādos līmeņos: primāros un sekundāros tiesību aktus par pakalpojumu iekšējo tirgu ¹, kā arī Vispārīgo datu aizsardzības regulu (turpmāk tekstā – "VDAR") ²; vairākas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") tiesību normas; un LES 2. pantu ³.

Ģenerāladvokāte Tamara Čapeta [Tamara Čapeta] Tiesā ierosina nospriest, ka prasība ir pamatota attiecībā uz visiem tās pamatiem.

Pirmkārt, ar šiem grozījumiem tiek pārkāpta brīvība sniegt un saņemt pakalpojumus, kā tā nostiprināta Savienības primārajās tiesībās un vienā vai vairākās **Direktīvas par elektronisko tirdzniecību, Pakalpojumu direktīvas, Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas, kā arī VDAR** normās.

Otrkārt, ar šiem grozījumiem notiek iejaukšanās virknē Hartā aizsargātu pamattiesību, proti, aizliegumā **diskriminēt dzimuma vai dzimumorientācijas dēļ** ⁴, tiesībās uz **privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību** ⁵, tiesībās uz **vārda un informācijas brīvību** ⁶, kā arī tiesībās uz **cilvēka cieņu** ⁷. Ģenerāladvokātes ieskatā šādu iejaukšanos nevar attaisnot ar Ungārijas norādītajiem iemesliem, proti, ar nepilngadīgo veselīgas attīstības un vecāku tiesību audzināt savus bērnus atbilstoši savai personīgajai pārlicēbai aizsardzību⁸. Šajā ziņā ģenerāladvokāte skaidro, ka strīdīgie Ungārijas tiesību akti bērnu aizsardzības vārdā aizliedz atspoguļot LGBTI personu ikdienas dzīvi un ka tie nav ierobežoti ar nepilngadīgo pasargāšanu no pornogrāfiska satura, kas Ungārijas tiesību aktos jau bija aizliegts pirms grozījumiem.

Ungārija nav sniegusi nekādus pierādījumus par LGBTI personu ikdienas dzīvi atspoguļojoša satura potenciālā kaitējuma nepilngadīgo veselīgai attīstībai risku. Tātad **šie grozījumi ir balstīti uz vērtējumu, ka homoseksuāla un necisdzimuma dzīve nav vienlīdz vērtīga vai ka tai nav tāda paša statusa kā heteroseksuālai un cisdzimuma dzīvei.**

Treškārt, ģenerāladvokāte uzskata, ka Tiesā jākonstatē, ka to lūgusi Komisija, ka no dalībvalsts puses ir noticis patstāvīgs LES 2. panta, kurā izklāstītas pamatvērtības, uz kurām balstīta Eiropas Savienība, pārkāpums.

Ģenerālvokāte Čapeta norāda, ka Eiropas Savienības tiesību sistēma attīstās dialogā. Tas nozīmē, ka varētu būt dažādi priekšstati par to, kā "konkretizēt" kopīgās vērtības. Domstarpībām par pamattiesību saturu vai atšķirībām, līdzsvarojot divas pretējas pamattiesības, nevajadzētu būt par pamatu LES 2. panta pārkāpuma konstatēšanai. Tās ir daļa no konstitucionālā dialoga Savienības tiesību sistēmā, kas pieļauj tiesību atšķirīgu "konkretizāciju". Tomēr šādas domstarpības nenoliedz vērtības kā tādas.

LES 2. panta pārkāpums būtu jākonstatē tikai tad, ja Tiesa secinātu, ka dalībvalsts ir pārkāpusi Hartā nostiprinātās tiesības, noliedzama vērtību, ko šīs tiesības konkretizē.

Šajā lietā ģenerālvokāte uzskata – tas, ka LGBTI minoritātei piederošas personas ir pelnījušas vienlīdzīgu attieksmi dalībvalstīs, nav apstrīdams dialoga ceļā. Sabiedrības grupas necienīšana un marginalizācija ir "sarkanās līnijas", ko nosaka tādas vērtības kā vienlīdzība, cilvēka cieņa un cilvēktiesību ievērošana.

Tāpēc viņa uzskata, ka, **apšaubīdama LGBTI personu vienlīdzību, Ungārija nepauž domstarpības vai atšķirības jautājumā par Eiropas Savienības vērtību saturu. Tā vietā dalībvalsts ir noliegusi vairākas no šīm pamatvērtībām un tādējādi būtiski novirzījusies no LES 2. pantā atspoguļotā konstitucionālās demokrātijas modeļa.**

PIEZĪME. Ģenerālvokāta secinājumi Tiesai nav saistoši. Ģenerālvokāta uzdevums ir, rīkojoties pilnīgi neatkarīgi, piedāvāt Tiesai juridisku risinājumu viņam nodotajā lietā. Tiesas tiesnešu apspriedes par šo lietu sāksies tikai tagad, un spriedums tiks pasludināts vēlāk.

PIEZĪME. Pret dalībvalsti, kas nav izpildījusi no Savienības tiesībām izrietošos pienākumus, Komisija vai jebkura cita dalībvalsts var celt prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi. Ja Tiesa konstatē valsts pienākumu neizpildi, attiecīgajai dalībvalstij spriedums ir jāizpilda pēc iespējas drīzāk. Ja Komisija uzskata, ka dalībvalsts nepilda spriedumu, Komisija var celt jaunu prasību, lūdzot piemērot naudas sodus. Tomēr, ja Komisijai netiek paziņoti direktīvas transponēšanas pasākumi, Tiesa saskaņā ar Komisijas ieteikumu var piemērot sodus jau pirmajā spriedumā.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Secinājumu [pilnteksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē to sniegšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan Van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Secinājumu nolasišanas attēli ir pieejami no "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciēt ar mums!

¹ Proti, LESD [56. pantu](#) un šādus Savienības sekundāro tiesību aktus: [Direktīva 2000/31/EK](#) par elektronisko tirdzniecību, [Direktīva 2006/123/EK](#) par pakalpojumiem iekšējā tirgū un [Direktīva 2010/13/ES](#) par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu.

² [Regula \(ES\) 2016/679](#) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (Vispārīgā datu aizsardzības regula).

³ Līguma par Eiropas Savienību [2. pantā](#) noteikts: "Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības. Šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība."

⁴ Hartas [21. pants](#).

⁵ Hartas [7. pants](#).

⁶ Hartas [11. pants](#).

⁷ Hartas [1. pants](#).

⁸ Hartas [14. panta 3. punkts](#).